

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Protokoll

Dnr.

1 (7)

2019-06-10

104-13639-2019

Sammanträde i Insynsrådet, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, den 10 juni 2019

Närvarande ledamöter:

Anders Danielsson (ordf.)
Ann-Sofie Alm
Åke Bonnier
Aylin Fazelian
Lars Niklasson
Johan Trouvé

Övriga närvarande:

Kent Andersson, internrevisor
Lisbeth Schultze, länsöverdirektör
Sten Wolme, SACO
Henrik Frykman (sekreterare)

Frånvarande

Peter Hederstedt (adjungerad)
Klas Johansson
Tomas Kåberger
Sofia Karlsson
Annika Berggren, ST

Föredragande

Örjan Nilsson (punkt 5)
Anna Blomberg (punkt 6)
Catrine Nylén och Mathias Gunnarsson
(punkt 7)
Magnus Petersson (punkt 8)
Kent Andersson (punkt 9)

1. Fastställande av dagordning

Dagordningen fastställdes.

2. Föregående mötesprotokoll

Föregående mötesprotokoll lades till handlingarna.

3. Val av justerare

Ann-Sofie Alm utsågs att jämte ordföranden justera protokollet.

4 Aktuellt från Länsstyrelsen

Mötet inleddes med en presentationsrunda. De rådsledamöter som inte presenterat sig tidigare under året berättade bland annat följande:

- Åke Bonnier, biskop i Skara stift sedan 2012. Dessförinnan församlingspräst i Stockholms stift i 28 år, däribland sex år som domprost i Stockholm. Kallar sig ibland ”konverterad västgöte”.
- Aylin Fazelian, riksdagsledamot för socialdemokraterna sedan år 2018. Sitter i utrikesutskottet med ansvar för EU-frågor. EU-vetare i botten. Före riksdagen gruppleddare för socialdemokraterna i regionutvecklingsnämnden i Västra Götalandsregionen. Bor i Mölndal. Distriktsordförande för socialdemokraterna i valdistriktet Västra Götalands län västra. Brinner för jämställdhet, miljö- och klimat.
- Johan Trouvé, sedan tio år vd vid västsvenska handelskammaren, en av elva handelskammare och den största i landet med 90 anställda – dubbelt så stor som Stockholms. Har i uppdrag att företräda och främja det västsvenska handelslivet. Johan har förflutet inom näringslivet, framförallt transportlogistik. Statlig anställd i närmare 40 år som reservofficer. Handelskammaren jobbar bland annat för fler infrastrukturinvesteringar i Västsverige. Johan gick vidare med att säga att vi har två museijärnvägar till och från Sveriges näst största stad, Borås- och Bohusbanan.

Efter de inledande presentationerna berättade Anders och Lisbeth om några aktuella frågor vid Länsstyrelsen

- Länsledningen har nyligen varit på finansdepartementet för myndighetsdialog. Vår länsstyrelse fick ”med beröm godkänt”, det bästa betyget. Fick dock påpekanden om att vi har svårt att hinna med utbetalningar av jordbruksstöd i tid, men det beror enligt oss huvudsakligen på bristfälliga IT-system från statens jordbruksverk. Det slår hårt i ett stort län som vårt.
- Länsledningen har också varit med samtliga övriga länsstyrelser på en gemensam myndighetsdialog.
- Förra veckan hade vi tertialuppföljning för första tertialet 2019. Vi ligger enligt plan. Vi ser redan nu att uppföljningen indikerar ekono-

miskt överskott. Vi vill få pengarna att arbeta under året och länsledningen har därför gett avdelningschefer i uppdrag att leta omprioriteringar.

- Länsledningen har också medverkat i LTÖ, regional ledningsövning för totalförsvaret och informerade om denna.
- Anders berättade att Trafikverket har lämnat information om pågående arbete med västlänken som kan innebära att Länsstyrelsen kan behöva evakueras delvis under 2020 och 2021. Anders ska på möte i veckan med Trafikverket i den här frågan.
- Anders informerade också rådet om hans två nya uppdrag: dels som särskild utredare av myndigheten för psykologiskt försvar, dels som styrelseledamot i Terracom.
- Länsledningen berättade om den kommande demokrativeckan. Den svenska demokratin fyller 100 år och det firas under perioden 2018–2021. I år planerar vi en demokrativecka 21-27 oktober med bland annat föreläsningar i samarbete med Göteborgs universitet, utbildningsdag kring mänskliga rättigheter inom offentlig förvaltning samt en utbildningsdag i frågor rörande nationella minoriteter. En liknande aktivitet planeras 2020. 2021 blir höjdpunkten genom att vi är medarrangörer till MR-dagarna. MR-dagarna är Nordens största forum för mänskliga rättigheter, och 2021 kommer det att arrangeras i Göteborg med tema demokrati.
- Länsledningen informerade också om en nyligen publicerad kartläggning av statlig regional närvaro; ett uppdrag som regeringen gett länsstyrelserna och som samordnats av Länsstyrelsen i Örebro län. Det som nu avrapporterats är den första delen i uppdraget som handlat om att redovisa vilka statliga myndigheter som bedriver verksamhet i länen samt vilka statliga tjänster och vilken servicenivå som tillhandahålls. Kartläggningen finns [här](#).

Med anledning av kartläggningen informerade Johan Trouvé om en motsvarande kartläggning som Västsvenska Handelskammaren har genomfört av var myndigheter har sina huvudsäten. Den visar bland annat att bara en handfull myndigheter har säten i Västsverige. Ann-Sofie Alm diskuterade vidare med hänvisning till sina erfarenheter från att ha varit styrelseledamot i SmåKom. Hon menade att inte ens SmåKom ser det som rimligt att utlokalisera myndigheter till småkommuner – om det inte utlokaliseras flera myndigheter samtidigt. Detta eftersom det måste finnas möjligheter även för medföljande att kunna få arbete. Därför är det rimliga att utlokalisering, när det görs, görs till större kommuner i ett län. Aylin Fazelian fyllde på med att säga att regeringen tillkännagett att inga fler myndigheter som startas under innevarande mandatperiod kommer att förläggas till Stockholms län. Hon ville också föra in perspektivet att det handlar om var i en storstad som en myndighet förläggs och exemplifierade med Jämställdhetsmyndigheten som placerats i Angered.

5. Länsstyrelsens arbete i samverkansprojektet ”Stoppa borrharna”.

Örjan Nilsson vid Naturavdelningen berättade om samverkansprojektet ”Stoppa borrar”. Örjan hade med sig en burk med borrar (döda) och angripen bark från gran för att demonstrera för rådet. Granbarkborrar lever i innerbarken av äldre gran (60 år och uppåt). Granbarkborren är en ”känd” skadegörare på granskog och angriper helst ”försvagade” granar som i regel dör. Det finns både 8-tandad och 6-tandad borre.

Den torra sommaren 2018 försvagade många granar och medförde stora skador av granbarkborre. I Västra Götalands län är Skaraborg värst drabbat. Projektet ”stoppa borrar” är ett samverkansprojekt mellan Skogsstyrelsen, skogsbruket och länsstyrelserna i södra Sverige. Projektet pågår från november 2018 till sista december 2019 och målet är att begränsa angreppen och skadorna så långt det är möjligt.

Örjan beskrev bekämpningsmetoder och arbetssätt och berättade om resultaten hittills av projektet: det har i hög grad nått sina målsättningar och fått bra genomslag i media. Många skogsägare, entreprenörer, virkesköpare, naturvårdare m.fl. har 2019 en betydligt bättre kunskap om granbarkborre än under 2018.

Örjan redogjorde vidare även för Skogsstyrelsens bedömning av läget just nu som bl.a. är att regn och vissa svalare perioder i maj 2019 ändå har dämpat angreppen. Örjan avslutade med att berätta att de områden i Västra Götalands län som hittills haft flest angrepp är Billingen, Valleområdet, Kinnekulle, Vänerkusten och även södra Dalsland.

Örjan fick bland annat frågor om hur skogsägarna är representerade i projektet och svarade att de bland annat är det genom Södra Skogsägarna som är med i styrgruppen för projektet. Örjan fick också en fråga om barkborrar kan förväntas bli ett ökande problem och svarade att det nog kan bli en konsekvens av varmare och torrare somrar.

6. Länsstyrelsen och EU-valet

Anna Blomberg vid rättsenheten berättade om Länsstyrelsens arbete inför, under och efter valet till Europaparlamentet. Länsstyrelsen är regional valmyndighet med ansvar i länet för frågor om val och för utbildning av valnämnderna.

Anna beskrev bland annat de utbildningsinsatser som organiserats för valnämnder, föredrog några fakta kring valet och berättade att Länsstyrelsen hanterat många röstlängdsärenden angående inträde och utträde ur röstlängd.

Den slutliga rösträkningen har emellertid varit det stora arbetet. Antalet röstberättigade i Västra Götalands län var 1 275 659 personer och valdeltagandet drygt 55 procent. Länsstyrelsen har engagerat 170 personer som har räknat drygt 700 000 valsedlar från hela länet.

Anna redogjorde också för den nationella samverkan som finns. I länsstyrelsekollektivet finns en referensgrupp med sju länsstyrelser och en storgrupp med alla 21 som arbetar med att enas kring juridiska tolkningar.

Insynsrådet fick också veta att Riksrevisionen har startat en granskning av om valförfarandet är ändamålsenligt utformat så att valen är hemliga, valre-

sultaten tillförlitliga och att valresultatet avges inom rimlig tid. Granskningen avser i första hand regeringens, Valmyndighetens och länsstyrelsernas arbete.

Anna fick frågan om det märkts av någon påverkan utifrån. Det som har förekommit har varit ordningsstörningar, bland annat i Uddevalla och i Trollhättan. Länsstyrelsen har velat hyra in ordningsvakter, men Polismyndigheten har inte medgett detta. Det här är inte en fråga som omfattas av Riksdagens granskning, men länsstyrelserna kommer sannolikt ändå att försöka spela in den och har också på andra sätt tagit upp frågan nationellt. Anna fick också en fråga om hur valdeltagandet sett ut i skilda kommuner i länet och berättade att statistik kring detta snart kommer från SCB.

7. Åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Catrine Nylén och Mathias Gunnarsson vid rättsenheten berättade om Länsstyrelsens tillsynsarbete för att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism. Verksamheten är koncentrerad till de tre länsstyrelserna i Stockholm, Skåne och Västra Götaland som ansvarar för flera län utöver de egna. De tre länsstyrelserna hemställde i mars 2018 om resursförstärkning om 12 miljoner årligen för de tre storstadslänen – först tillfälligt för 2018 och därefter permanent från 2019 och framåt.

Catrine och Mathias berättade att Länsstyrelsen Västra Götaland i utgångsläget ansvarar för 4700 registrerade tillsynsobjekt i sex län, men att mörkertalet är stort. Tillsynsobjekten är företag i flera olika branscher. Hos oss på Länsstyrelsen Västra Götaland sysselsätter tillsynen i dagsläget två årsarbetskrafter.

Trots äskandet i mars 2018 fick vi inget tillskott i höstbudgeten och bara en tillfällig ökning på 6 miljoner i vårbudgeten. Det innebär dock att vi nu avser att utöka, från tre till nio medarbetare. Bland annat nyanställs fyra kvalificerade handläggare och rekrytering av dessa pågår nu. Det vi vill uppnå är bl.a. att nå ut till samtliga branscher, synas i alla län och visa departementet att resurser gör skillnad. Förhoppningen att vi sedan ska få det årliga tillskottet.

Catrine och Mathias fick bland annat frågan om målet inte borde vara att upptäcka terrorism och penningtvätt. Catrine förklarade emellertid att det primära uppdraget för Länsstyrelsen är att stärka företagets egen kontroll. Föredragande fick också en fråga om det verkligen är realistiskt att hinna få fyra nya handläggare på plats till hösten. Insynsrådet fick veta att Länsstyrelsen redan meddelat fyra handläggare, men måste invänta riksdagsbeslut den 18 juni om de utlovade pengarna i vårbudgeten. Rekryteringen förenklas av statliga regler om tjänstledighet för tidsbegränsade uppdrag i andra myndigheter. De fyra som förmodligen rekryteras har betydande erfarenhet av tillsynsarbete.

8. Nationella IT-arenan

Magnus Peterson, chef för nationella IT-avdelningen hade delat upp sin presentation i fyra huvudpunkter:

- **IT-avdelningens uppdrag:** Magnus berättade bl.a. att den nationella IT-avdelningen har funnits sedan 2009 och har till uppgift att stödja de 21 länsstyrelserna (tidigare hade varje länsstyrelse sin egen IT-organisation). Avdelningen har sitt säte vid Länsstyrelsen Västra Götaland, har 135 anställda och ca 20 konsulter lokaliserade på totalt 22 orter i hela landet. Totalt jobbar idag cirka 60 procent av de anställda i Västra Götaland. Verksamheten vid IT-avdelningen är avgiftsfinansierad av länsstyrelserna själva. När det gäller uppdraget har länsstyrelserna kommit överens om en inriktning för IT-verksamheten som har sammanfattats i en överenskommelse mellan länsstyrelserna. Den säger att IT-verksamheten ska vara kostnadseffektiv, säker, ha hög tillgänglighet, finnas nära verksamheten och kunna möta förändring.
- **Samverkan mellan IT-avdelningen och länsstyrelserna:** Samverkan kring utvecklingsverksamhet bedrivs i förvaltningsobjekt fördelade på kärnverksamhet, stödverksamhet och IKT-verksamhet. För att kunna göra prioriteringar finns strategiska mål, fyra inriktningar och lika många fokusområden.
- **Säkerhet & digitalisering:** Magnus beskrev bl.a. Programmet för Kontinuitet och Resiliens (PKR) som löper under 2018-2020 med 15 program mål som ska höja vår krisberedskapsförmåga. När det gäller digitalisering beskrev Magnus vad vi gör för närvarande, det finns t.ex. en nationell projektportfölj med just nu 12 pågående projekt och 4 förstudier. En nationell digital strategi är också framtagen. När det gäller automatisering ser Magnus att det finns stor potential och menade att det nog kommer bli del i en framtida arbetsplan.
- **Vart är vi på väg:** Magnus beskrev slutligen hur han ser på framtidens IT-avdelning. Vi har i dagsläget en effektiv och säker IT-försörjning, även om förbättringar finns. IT behöver komma närmare verksamheten och fungera som en möjliggörare och innovatör – inspirera och visa på lösningar.

Magnus fick bland annat en fråga om hur långt länsstyrelserna har kommit med digitalisering och standardisering. Magnus menade att när det gäller de stora processerna, t.ex. handläggning och ekonomi har vi kommit långt men att det finns mycket mer att göra kring gemensamma processer.

Magnus fick också en fråga om vilka som är IT-avdelningens största utmaningar och svarade att säkerheten ständigt måste utvecklas och framhöll också frågan om digitalisering och hur långt den ska gå.

Lisbeth Schultze påpekade slutligen att bristen på pengar för utveckling är ett problem. Länsstyrelserna har totalt 30 miljoner per år, vilket är otillräckligt. Länsstyrelserna har en ständig diskussion med finansdepartementet om detta och påtalar det varje år i budgetunderlag.

9. Internrevisionen vid Länsstyrelsen Västra Götaland

Kent Andersson, internrevisor berättade inledningsvis om syftet med internrevision och vilka krav som finns på myndigheter. Länsstyrelsen i Västra Götaland är en av sex länsstyrelser med internrevisor.

Internrevisionen granskar:

- Styrning av verksamheten
- Intern kontroll
- Medelsförvaltning
- Återrapportering

Däremot granskar inte internrevisionen – åtminstone inte primärt - vad de anställda gjort. Internrevisionen följer en årlig risk- och väsentlighetsinriktad revisionsplan. Det är landshövdingen som beslutar om riktlinjer för internrevisionen, revisionsplan och åtgärder med anledning av internrevisionens rapporter. Kent avslutade med att berätta om granskningsprojekt under år 2019.

Kent fick en fråga om internrevisionens förhållande till landshövdingen som beslutande myndighetschef när det gäller revisionsplanen. Kent svarade att internrevisionen presenterar en bruttolista på granskningar för landshövdingen, som sedan i dialog med internrevisorn fattar beslut om prioriterade granskningar. Internrevisionen har dock tio procent av sin budget för oförutsedda granskningar.

10 Övriga frågor

Landshövdingen uppmanade ledamöterna att ta initiativ till frågor att ta upp i rådet.

Ann-Sofie Alm ställde en fråga utifrån information i skriften ”Hänt på Länsstyrelsen” angående afrikansk svinpest. Ann-Sofie Alm undrade varför det bland åtgärder inte fanns med information om att köpa svenskproducerat är ett sätt att motverka afrikansk svinpest. Rådets sekreterare fick i uppgift att vidarebefordra frågan till landsbygdsavdelningen och återkomma med ett svar per mail till rådets ledamöter.

Länsstyrelserna kommer att öva inför ett utbrott av afrikansk svinpest. Vi i Västra Götaland kommer att genomföra övningen i två steg, i november 2019 samt februari 2020. Ledamöterna kommer eventuellt att inbjudas att medverka som observatörer vid övningen i november.

Ann-Sofie Alm hade också tidigare väckt frågan om att få ”praktisera” en dag på Länsstyrelsen. Länsledningens förslag var att hon och övriga intresserade följer med länsledningen under en dag, lämpligast en måndag. Rådets sekreterare identifierar förslag på datum och skickar till ledamöterna.

11 Kommande möten

Nästa möte äger rum den 9 september 2019.

Förslag till datum för möten under år 2020 och 2021 kommer att skickas ut till ledamöterna ännu en gång, med en deadline för svar. Därefter skickas kallelser i outlook.

12 Avslutning

Vid protokollet:

Henrik Frykman

Justeras:

Anders Danielsson

Ann-Sofie Alm